

สารบัญ

วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 4
ตุลาคม-ธันวาคม 2538

	หน้า
บรรณาธิการแถลง	X
หลักการพิจารณาวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของ แผนงานเพื่อการประเมินผล	สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 1
ผลการสำรวจกล่าวอ้างความกังวลของสาธารณชน มากเกินไปความเป็นจริงหรือไม่?	พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ 11
ปัญหาเด็กในทัศนะของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย	สุรสิทธิ์ วัชรขจร 19
เด็กฝึกงาน	วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ 41
International Trade and Industrial Cooperation Between ASEAN and the EC	Pranee Chitakornkijsil 51
Overview of the Thai Government Agencies Engaged in Formulation and Implementation of Export Promotion Policies: Industrial Products	Thavanrat Vorathepputipong 117
Personnel Management VS Human Resources Management: Old Wine in New Bottles	Nisada Wedchayanon 123
วิจารณ์และแนะนำหนังสือ	ฟองจันทร์ เพชรมาก 131
บทบรรณาธิการ	ณรงค์ เทียนส่ง 139

THAI JOURNAL OF DEVELOPMENT ADMINISTRATION

VOL. 35, NO.4 OCTOBER-DECEMBER 1995

CONTENTS

		Pages
Editorial Notes		X
Identification of the Genuine Objectives of a Program for Evaluation	Suchart Prasith-rathsint	1
Do Surveys Overstate Public Concerns?	Phichit Phitaktepsombat	11
Child Abuse Problems: Attitudes of University Students	Surasit Vachirakhachorn	19
Child Apprenticeship	Vit Satyarakwit	41
International Trade and Industrial Cooperation Between ASEAN and the EC	Pranee Chitakornkijsil	51
Overview of the Thai Government Agencies Engaged in Formulation and Implementation of Export Promotion Policies: Industrial Products	Thavanrat Vorathepputipong	117
Personnel Management VS Human Resources Management: Old Wine in New Bottles	Nisada Wedchayanon	123
Book Review	Fongchan Petmark	131
Editorial	Narong Thiansong	139

สารบัญบทคัดย่อ

วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 4

ตุลาคม-ธันวาคม 2538

หลักการพิจารณาวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของแผนงานเพื่อการประเมิน

ผล.....1

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

การประเมินผลโครงการหรือแผนงานมักจะเผชิญกับปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการระบุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการหรือแผนงานที่จะประเมิน ปัญหาดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นหากผู้บริหารโครงการ หรือแผนงานได้ทราบว่าควรระบุวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการอย่างไรถึงจะถูกต้อง บทความนี้เสนอทางเลือกต่างๆ ตลอดจนการผสมผสานทางเลือกต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้ทางปฏิบัติในการระบุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนข้อได้เปรียบเสียเปรียบของแต่ละวิธี และได้สรุปเสนอแนวทางที่ผู้ประเมินสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้ เพื่อหลีกเลี่ยงการไม่ยอมรับของผู้บริหารโครงการ/แผนงานว่ามีใช้วัตถุประสงค์ของโครงการที่ควรประเมิน

ผลการสำรวจกล่าวอ้างความกังวลของสาธารณชนมากเกินไปจริงหรือไม่?.....11

พีชิต พิทักษ์เทพสมบัติ

เนื่องจากคำถามที่ว่า “ท่านกังวลหรือวิตก (concern) ในเรื่อง..... มากน้อยเพียงใด” อาจจะทำให้ผู้ตอบบางคนรู้สึกว่าเขาคงวิตกในเรื่องที่ถูกถาม การใช้คำถามที่คำตอบมีการกรอง (Filter question)¹ เมื่อจะวัดว่าเขากังวลหรือไม่ ก่อนที่จะวัดระดับ (Degree)

¹คำถามที่มีคำตอบกรองตามในลักษณะดังต่อไปนี้ เช่น

1. ท่านเคยวิตกหรือกังวลในเรื่อง.....หรือไม่
[ ] วิตก [ ] ไม่วิตก (ข้ามไปตามข้อ.....)
2. ถ้าเคย ท่านวิตกหรือกังวลมากน้อยเพียงใด
[ ] มาก [ ] พอสมควร [ ] เล็กน้อย

ของความต่างว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะทดสอบสมมติฐานดังกล่าว ผู้เขียนได้ทำการทดลองในการสำรวจระดับชาติซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์โดยถามเกี่ยวกับเรื่องอาหาร 4 คำถาม พบว่าตัวอย่างที่ถูกถามโดยคำถามที่คำตอบมีการกรอง ตอบว่าไม่กังวลเลยมากเกือบเป็น 2 เท่าของตัวอย่างที่ถูกถามด้วยคำถามมาตรฐานไม่มีคำตอบกรอง² (No filter question) และตอบคำตอบที่อยู่ด้านบนน้อยกว่า

ปัญหาเด็กในทัศนะของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย.....19

สุรสิทธิ์ วชิรขจร

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในลักษณะของการสำรวจทัศนคติของเยาวชนต่อปัญหาเด็ก โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มนิสิต นักศึกษา จำนวน 1,500 คน จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 18 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 563 คน เอกชน 937 คน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาเด็กในสังคมไทย พบว่า นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดี คือให้ความสำคัญต่อปัญหาในระดับสูงและกลาง โดยไม่มีผู้ที่มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำเลย นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ระหว่างเพศหญิง กับเพศชาย และระหว่างนิสิต นักศึกษาในสถาบันของรัฐและเอกชน โดยเฉพาะเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญต่อปัญหาเด็กมากกว่าเพศชาย และนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐจะให้ความสำคัญต่อปัญหาเด็กมากกว่า นิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

เด็กฝึกงาน.....41

วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์

เด็กฝึกงานเป็นขบวนการหนึ่งของการสร้างช่างฝีมือแก่กิจการทางเศรษฐกิจขนาดย่อมของประเทศไทยมาช้านาน มันเป็นโอกาสในการเรียนรู้และสร้างฝีมือทางช่างให้แก่เด็กที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบการศึกษาธรรมดา ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการทำให้ธุรกิจขนาด

---

² คำถามมาตรฐาน ถามในลักษณะดังต่อไปนี้ เช่น

1. ท่านวิตกกังวลในเรื่อง.....มากน้อยเพียงใด
[ ] วิตกมาก	[ ] วิตกพอสมควร
[ ] วิตกเล็กน้อย	[ ] ไม่วิตกเลย

ย่อมมีแรงงานราคาต่ำที่จะประกอบกิจการไปได้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วกำลังทำให้ระบอบเด็กฝึกงานหายไปจากประเทศไทย ในการรักษาระบอบนี้ไว้ รัฐบาลต้องเข้ามาควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการเอาเปรียบและสร้างความมั่นใจให้แก่ทั้งฝ่ายนายจ้างและฝ่ายเด็กฝึกงาน

**การค้าระหว่างประเทศและความร่วมมือทางอุตสาหกรรมระหว่างอาเซียน
กับประชาคมยุโรป..... 51**
ปราณี จิตกรณกิจศิลป์

บทความนี้กล่าวถึงเรื่องการค้าระหว่างประเทศและความร่วมมือทางอุตสาหกรรมระหว่างอาเซียนกับประชาคมยุโรป ปัญหาทางเลือก และโอกาสซึ่งจะประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 6 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือการกล่าวนำ ส่วนที่สอง คือการแสดงถึงสถานการณ์อุตสาหกรรมของประชาคมยุโรป ส่วนที่สาม เน้นให้เห็นนโยบายอุตสาหกรรมของประชาคมยุโรป ส่วนที่สี่ แสดงถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประชาคมยุโรปและอาเซียน ส่วนที่ห้า พิจารณาถึงการเป็นตลาดเดียวในปี 1992 ของกลุ่มประชาคมยุโรป กับนโยบายการปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศโดยใช้พิธีกีดอัตราภาษีศุลกากรและผลกระทบที่มีต่ออาเซียน ส่วนสุดท้ายเป็นข้อสรุปของบทความนี้

**ภาพรวมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดและการปฏิบัติตาม
นโยบายส่งเสริมการส่งออก: ผลผลิตทางอุตสาหกรรม.....117**
ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพงษ์

บทความนี้ได้อภิปรายโดยสรุปถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดและการปฏิบัติตามนโยบายส่งเสริมการส่งออก คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายความรับผิดชอบการตัดสินใจดำเนินนโยบายเศรษฐกิจทั้งหมดให้คณะรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจไปดูแล นโยบายการส่งออกโดยทั่วไปจะมีการเปลี่ยนเป็นแผนการผลิตและแผนการตลาดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุนจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายด้านส่งเสริมการส่งออก และได้กำหนดการโน้มน้าวใจแก่นักลงทุน การส่งเสริมการส่งออกเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาส่งเสริมการส่งออก หน่วยงานของรัฐที่สำคัญหลายหน่วยงานมีความกังวลและให้ความสำคัญในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการนำนโยบายส่งเสริมการส่งออกไปใช้ในขั้นตอนต่างๆ เช่น ขั้นตอนการผลิต

ขั้นผลิต ขั้นการตลาด และขั้นการส่งออก ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดสรรเงินช่วยเหลือ
ด้านการส่งออกอย่างค่อนข้างจำกัดมาก

การบริหารงานบุคคลและการบริหารทรัพยากรมนุษย์:

เหล่านี้ในขวดใหม่.....123

นิสตาร์ก เวชยานนท์

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะตอบคำถามที่ว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการบริหารงานบุคคลมีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไร โดยผู้เขียนได้กล่าวนำในเรื่องของวิวัฒนาการของการบริหารงานบุคคล แนวความคิดที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยวิชาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ แนวความคิดเรื่องระบบ ซึ่งแนวคิดเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กรได้ดีขึ้น ในส่วนของปัจจัยที่มีผลทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหรือภาระหน้าที่ มีอาทิ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ ความหลากหลายของแรงงาน รวมทั้งการหลังไหลถ่ายเทแรงงานข้ามพรมแดน และค่านิยมที่มีต้องงานเปลี่ยนแปลงไป สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์แทบทั้งสิ้น บทบาทของงานทางด้านทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ในอนาคตบทบาทหน้าที่ทางด้านการพัฒนาบุคลากร การคิดค่าตอบแทนแบบจูงใจ การสร้างความสมดุลระหว่างองค์กรและคนจะเป็นมิติที่ได้รับความสำคัญมากขึ้น ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์

Contents of Abstracts

THAI JOURNAL OF DEVELOPMENT ADMINISTRATION
VOL.35, NO.4
OCTOBER-DECEMBER, 1995

Identification of the Genuine Objectives of a Program for Evaluation.....1

Suchart Prasith-rathsint

An evaluator of a project or program often encounters a major problem of identifying the genuine objectives of the project or program to be evaluated. Such a problem would not have existed, had the administrators of the project or program known what should be specified as the objectives. The paper proposes various practical alternatives and/or their combinations as ways in which the objectives of a project or program can be identified, and the advantages and disadvantages of given alternatives. It concludes with a practical guideline to be followed by an evaluator, to avoid the project/program administrator's rejection of the objectives being evaluated.

Do Surveys Overstate Public Concerns?.....11

Phichit Phitaktepsombat

Because the item, "How concerned are you about...?" asks respondents to indicate their level of concern about an issue, some respondents may sense it assumes they are concerned or should be concerned about the issue. Using a filter question to first determine if people are concerned about the issue before asking for their degree of concern may help solve this problem. To test this hypothesis, a split-ballot experiment was embedded in a national random digit dialing telephone survey on food-related issues. For the four items included in the experiment, the group receiving the filter versions of the questions gave roughly double the percentages of "not concerned" responses as the group receiving standard items, and the filter group also gave fewer responses at the upper end of the response scale.

Child Abuse Problems: Attitudes of University Students.....19

Surasit Vachirakhachorn

This study is a research survey on the attitudes of Thai youths toward child abuse problems. The sample group was composed of 1,500 students from public and private universities. After the data were analyzed, we found that most of the university students had a positive attitude

toward the child abuse problem. In particular, there were no students who obtained a low level score. For hypothesis testing, there are two independent variables, comprising sex and type of university, which have a significant relationship with student attitude. Girls and public university students have a higher score on attitude toward the child abuse problem than have boys and private university students.

Child Apprenticeship 41

Wit Satyarakwit

“On the job training” for children who have just left school is still an important skill development process for developing countries’ human resources. In Thailand, child apprenticeship is one of the cheapest ways for children from poor families to acquire some technical skills. On the other side, child apprenticeship provides low cost laborers for the informal business sector. Recently, due to rapid social and economic change, this training process is coming to extinction. The government’s urgent intervention is required in order to save this process.

International Trade and Industrial Cooperation Between ASEAN and the EC.....51

Pranee Chitakornkijsil

This article focuses on international trade and industrial cooperation between ASEAN and the EC: obstacles, options and opportunities. It consists of six sections. Section one is an introduction. Section two outlines the condition of EC industry. Section three concentrates on European community industrial policies. Section four illustrates EC and ASEAN economic cooperation. Section five considers the EC Single Market in 1992: its protectionism and its impact upon ASEAN. The final section is a summary.

Overview of the Thai Government Agencies Engaged in Formulation and Implementation of Export Promotion Policies: Industrial Products....117

Thavanrat Vorathepputipong

The article briefly discusses the major Thai government agencies involved in formulation and implementation of export promotion policies. The Cabinet delegates to the Economic Ministers Committee responsibility for overall economic policy decisions. General export policies are transformed into national production and marketing plans by the National Economic and Social Development Board. The Board of Investment sets export promotion goals and gives incentives

to private investors under the Investment Promotion Act. Export promotion is the responsibility of the Export Promotion Development Committee. Several major public organizations are concerned with implementation of export promotion policies at the pre-production, production, marketing and export stages. The Bank of Thailand provides a limited amount of export financing.

**Personnel Management VS Human Resources Management: Old Wine
in New Bottles.....123**

Nisada Wedchayanon

Human resources management (HRM) is being promoted and used as a new approach which offers far more to chief executives than the traditional approach of personnel management. However, HRM is regarded by some personnel managers as just another set of initials, or “old wine in new bottles.” This article, therefore, attempts to clarify the definition of human resources management. The similarities and differences between HRM and personnel management will be explored. One of the important conclusions, drawn from this article is that real HRM is not only a change in title or name but achieves real changes in management philosophy and management practices.